

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલ પાંચ વિકલ્પોમાંથી કોઈ એક મુદ્દા પર ઓછામાં ઓછા ૨૫૦ અને વધુમાં વધુ ૩૦૦ શબ્દોમાં, યોગ્ય ઉદાહરણોનો આધાર લઈને નિબંધ લખો.

૧.૧ આધુનિક મનુષ્યની ભૌતિકવાદી જીવનશૈલીનાં પરિણામો

૧.૨ ગાંધીજીનાં વ્યક્તિત્વનાં કયાં પાસાંઓને લીધે તેઓ અદ્વિતીય બન્યા?

૧.૩ ગુજરાતી ડાયસ્પોરા - આરંભ, વિકાસ અને પરિણામો

૧.૪ ભારતીય ન્યાયિક પ્રક્રિયાના પ્રશ્નો અને ઉપાયો

૧.૫ ડિજિટલ યુગમાં બાળકોમાં પરંપરાગત રમતોને લોકપ્રિય કરવા અંગેના પડકારો

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 20

પ્રશ્ન : ૨ નીચે આપેલ ત્રણ વિકલ્પોમાંથી કોઈ પણ બે પંક્તિઓનો આશરે ૧૦૦થી ૧૫૦ શબ્દોમાં વિચારવિસ્તાર કરો. (૦૫ ગુણ × ૦૨ પંક્તિઓ)

૨.૧ સાતે રે સમદર એના પેટમાં, / છાની વડવાનલની આગ, / ને પોતે છીછરાં અતાગ: / સપનાં આળોટે એમાં છોરુ થઈને યાગલાં: / ઊનાં રે પાણીનાં અદ્ભુત માછલાં. - વેણીભાઈ પુરોહિત

૨.૨ અમે રે સૂકું રૂનું પૂમડું, / તમે અત્તર રંગીલા રસદાર; / તરબોળી ઘો ને તારેતારને, / વીંધો અમને વ્હાલા, આરંપાર: / આવો, રે આવો હો જીવણ, આમના. - મકરંદ દવે

૨.૩ રજકણ સૂરજ થવાને સમણે, ઊગમણે ઊડવા લાગે, જઈ ઢળી પડે આથમણે. - હરીન્દ્ર દવે

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 10

પ્રશ્ન : ૩ નીચે આપેલ ગદ્યખંડનો (૧૮૫ શબ્દો), મૂળ વિચાર જાળવાઈ રહે એ રીતે લગભગ ૧/૩ ભાગમાં સંક્ષેપ કરો.

આપણા આધ્યાત્મિક જગતમાં જ્ઞાન અને જ્ઞાની શબ્દો ભરપૂર રહે છે. 'જ્ઞાનમાર્ગ' નામનો નિશ્ચિત માર્ગ પણ પ્રચલિત છે. જ્ઞાન કોને કહેવાય તથા જ્ઞાની કોને કહેવાય એ બાબતમાં સૌ સૌના અલગ અલગ મત છે. જેમ કે તત્ત્વને સચોટ જાણવું તે જ્ઞાન અને આવા જ્ઞાનવાળા જ્ઞાતા પુરુષને જ્ઞાની કહેવાય - આવો મત ન્યાયાદિ શાસ્ત્રોનો છે. સાંખ્યાદિ શાસ્ત્રો વિવેકજ્ઞાનને જ જ્ઞાન માને છે, જેનો અર્થ છે પ્રકૃતિ તથા પુરુષ બન્નેનું અલગઅલગ વાસ્તવિક સ્વરૂપ જાણવું તે. આવો વિવેક કરનાર જ્ઞાની અથવા વિવેકી પુરુષ કહેવાય. જેન તથા બૌદ્ધાદિનું કથન છે કે ચૈતન્ય તથા જડના મૂળભૂત વાસ્તવિક તત્ત્વને જાણીને ક્રમે ક્રમે જ્ઞાનનો વિકાસ કરી પૂર્ણ સત્ય રૂપને જાણવું તે સમ્યજ્ઞાન કહેવાય.

વેદાન્તીઓનું કથન છે કે એકમાત્ર બ્રહ્મ જ સત્ય છે બાકી બધું મિથ્યા પ્રપંચ છે તથા હું પોતે જ બ્રહ્મ છું, મારા સિવાય બીજા કોઈની સત્તા નથી તેવું દૃઢ અપરોક્ષ જ્ઞાન તે જ જ્ઞાન છે. વૈજ્ઞાનિકોનું કથન છે કે પ્રયોગશાળા દ્વારા સાબિત થયેલા સચોટ નિર્ણયો જ જ્ઞાન છે. પ્રયોગશાળામાં જે સિધ્ધ ના થઈ શક્યું હોય તે માન્યતાઓ માત્ર છે. તેને સંભાવનાઓ કહી શકાય, જ્ઞાન નહિ. નાસ્તિકોનું કથન છે કે જે ઇન્દ્રિયો વગેરે દ્વારા સાબિત થાય તે જ જ્ઞાન છે, બાકીનું બધું અજ્ઞાન છે.

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 10

પૃ. ૧૬૮ | 'ગીતા અને જ્ઞાન' માંથી
પુસ્તક - ગીતા અને આપણા પ્રશ્નો (ગૂર્જર પ્રકાશન)
સ્વામી સચ્ચિદાનંદ

પ્રશ્ન : ૪

નીચે આપેલ ગદ્યખંડની સઘન વાચના કરી પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો.
(૨ ગુણ × ૫ પ્રશ્નો)

*

સાચી સ્થિતિ એ છે કે તદ્દન લોકપ્રિય અને માહિતીપ્રદ પત્રો અને તદ્દન ભારેખમ અને દેખાવમાં શુષ્ક પત્રોએ કોઈક વચ્ચેનો માર્ગ શોધવો પડશે. સાહિત્યિક પત્રકારત્વ તો હવે પરિષદ કે અકાદમી જેવી સંસ્થાઓને આશરે જ ચાલશે એમ લાગે છે. કોઈ ઉત્સાહી વ્યક્તિ આમાં પડે તો એના હાલ આજે હાજી મહંમદ કરતાં પણ ખરાબ થાય એમ છે. સ્વાતંત્ર્યોત્તર પત્રોએ અનેક દિશાઓમાં સિધ્ધિનાં સોપાન સર કર્યાં છે. ફેલાવો, મુદ્રણ, પાનાંની સંખ્યા, સાજસજ્જા, આ બધાંની દૃષ્ટિએ વર્તમાનપત્રોએ વિકાસ અને વિસ્તાર સાધ્યો છે. ફેલાવો વધતા અખબારોનો પ્રભાવ પણ વધ્યો છે. વસ્તીનો હવે પહેલાથી ઘણો મોટો ભાગ અખબાર વાંચતો થયો છે. પણ એની સાથે અખબારની જવાબદારી પણ વધવી જોઈએ. પ્રાદેશિક પત્રોએ ફેલાવો વધાર્યા પછી વધુ પીઠ, પુખ્ત અને સ્વસ્થ બનવું જોઈએ. તથા માત્ર ફેલાવો વધારવા માટે સનસનાટી સર્જવાના વલણથી દૂર રહેવું જોઈએ. આપણો સમાજ અનેક ધર્મો, સંપ્રદાયો, ભાષાઓ અને વિચારસરણીમાં વિભક્ત છે. સમાચાર લેખનમાં થોડી ત્રુટિના ઉગ્ર પ્રત્યાઘાતો જનમાનસ પર પડતા હોય ત્યારે માધ્યમોએ સંયમ જાળવવાનું સૂત્ર ખાસ યાદ રાખવું ઘટે. “વર્તમાનપત્રો એ ભારે શક્તિ છે. પણ જેમ નિરંકુશ પાણીનો ધોધ ડુબાવે છે ને પાકનો નાશ કરે છે તેમ નિરંકુશ કલમનો ધોધ નાશ કરે છે” એ ગાંધીજીની ઉક્તિ સતત યાદ રાખવી જોઈએ.

ડૉ. યાસીન દલાલ

પૃ. ૧૮૨ | સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાત | સં. - શિરીષ પંચાલ

પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ

પ્રશ્નો

*

- ૪.૧ લેખકના મતે વર્તમાનપત્રોની તત્કાલીન સ્થિતિ કેવી છે?
- ૪.૨ સાહિત્યિક પત્રકારત્વ વિશે લેખકનું શું મંતવ્ય છે?
- ૪.૩ સ્વતંત્રતા મેળવ્યા પછી વર્તમાનપત્રોની સ્થિતિ વિશે લેખક કયાં નિરીક્ષણો આપે છે?
- ૪.૪ વર્તમાનપત્રો સામે લેખક કયું ભયસ્થાન ચીંધે છે?
- ૪.૫ લેખક વર્તમાનપત્રોની પરિસ્થિતિથી સંતુષ્ટ જણાય છે? કારણોસહિત ઉત્તર આપો.

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 10

પ્રશ્ન : ૫	<p>(આશરે ૧૫૦ શબ્દો)</p> <p>ઈ.સ. ૨૦૧૯માં ભારતે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરની અનેકવિધ રમતોને સમાવતી લગભગ ૭૧ દેશોમાંથી ખિલાડીઓને આમંત્રિત કરતી કોમનવેલ્થ ગેમ્સનું આયોજન જવાહરલાલ નહેરુ સ્ટેડિયમ, દિલ્હી ખાતે કર્યું છે. આ સ્પર્ધાનું ઉદ્ઘાટન વકતવ્ય ભારત દેશના મહામહિમ રાષ્ટ્રપતિ મહોદય આપશે. આ ઉદ્ઘાટન સમારંભનું ઔપચારિક ઉદ્ઘોષન તૈયાર કરો.</p>	<p>મેળવેલ ગુણ</p> <p>કુલ ગુણ : 10</p>
પ્રશ્ન : ૬	<p>(આશરે ૧૫૦ શબ્દો)</p> <p>વાઇબ્રન્ટ ગુજરાત સમિટમાં દક્ષિણ આફ્રિકાનાં પ્રતિનિધિ મંડળ અને ગુજરાત સરકાર વચ્ચે થયેલ કરારની વિશેષ બાબતો વિશે પ્રચાર માધ્યમોને જાણકારી આપતું ગુજરાત સરકારના માહિતી કમિશ્નરનું નિવેદન લખો.</p>	<p>મેળવેલ ગુણ</p> <p>કુલ ગુણ : 10</p>
પ્રશ્ન : ૭	<p>(આશરે ૧૫૦ શબ્દો)</p> <p>દર વર્ષે જાહેર કરાતા પુરસ્કારોમાં, વર્ષ ૨૦૧૯નો ઉત્તમ કાવ્યસંગ્રહનો પુરસ્કાર 'ક ખ ગ' કવિને એમના કાવ્યસંગ્રહ 'ચ છ જ' માટે એનાયત કરવાની ઘોષણા ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમીએ કરી છે. આ પુરસ્કાર મળ્યાનો આનંદ પ્રગટ કરતો અને કાવ્યસંગ્રહનો પરિચય આપી એની વિશેષતાઓને વર્ણવતો પત્ર કવિ ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના મુખપત્રના તંત્રીશ્રીને પ્રકાશન અર્થે લખે છે. આ પત્રનું લખાણ તૈયાર કરો.</p>	<p>મેળવેલ ગુણ</p> <p>કુલ ગુણ : 10</p>
પ્રશ્ન : ૮	<p>(આશરે ૧૫૦ શબ્દો)</p> <p>એક કલાપ્રેમી નાગરિક તરીકે તમે ઇચ્છો છો કે કલા-સાહિત્યજગત અંગેના સમાચારો સ્થાનિક વર્તમાનપત્રોમાં વધુ માત્રામાં પ્રકાશિત થાય. આ અંગેની દલીલ કરતું ચર્ચાપત્ર 'ટ ઠ ડ' સ્થાનિક વર્તમાનપત્રના તંત્રીને સંબોધીને લખો.</p>	<p>મેળવેલ ગુણ</p> <p>કુલ ગુણ : 10</p>

પ્રશ્ન : ૯

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

દેશ 'અ બ ક'ના નાગરિકોનો વર્ષ ૨૦૦૬થી ૨૦૧૬ દરમિયાન ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગ ભિન્ન વયજૂથના કુલ નાગરિકોમાંથી કેટલા (%) નાગરિકોએ કરેલો છે તેની વિગતો નીચે આપેલ છે.

૨૦૦૬થી ૨૦૧૬ સુધીના સમગ્ર સમયગાળાને ધ્યાનમાં રાખીને -

- (૧) દરેક વયજૂથના નાગરિકોમાં ઈન્ટરનેટના ઉપયોગ અંગે,
- (૨) એક વયજૂથના નાગરિકોની અન્ય ત્રણ વયજૂથોના નાગરિકોના ઈન્ટરનેટ ઉપયોગ સાથે તુલના કરી,
- (૩) તમામ વયજૂથોને સમગ્રપણે ધ્યાનમાં રાખીને - દેશ 'અ બ ક'ના નાગરિકોમાં ઈન્ટરનેટના ઉપયોગ અંગે તારણો આપો.

વર્ષ	વયજૂથ (18-29)	વયજૂથ (30-49)	વયજૂથ (50-64)	વયજૂથ (65+)
2006	86%	82%	70%	32%
2007	89%	85%	71%	35%
2008	89%	84%	72%	38%
2009	92%	84%	75%	40%
2010	92%	85%	74%	43%
2011	94%	87%	77%	46%
2012	96%	91%	79%	54%
2013	97%	92%	81%	56%
2014	97%	92%	81%	57%
2015	97%	95%	82%	63%
2016	99%	96%	87%	64%

પ્રશ્ન:૧૦

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

શિયાળાની સવારે ગુજરાત ખાતે આવેલાં નળ સરોવરની લીધેલી મુલાકાત દરમિયાન નિહાળેલા યાચાવર પક્ષીઓ વિશે તમને થયેલા અનુભવનો અહેવાલ લખો.

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 10

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 10

પ્રશ્ન:૧૧

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

ખેતપેદાશોને ઓનલાઈન વેચવા માટેનું નવું પોર્ટલ એ.પી.એમ.સી.એ કાર્યરત કર્યું છે. એ અંગેના ફાયદા વિશે બે ખેડૂતમિત્રો વચ્ચે થયેલા સંવાદનું આલેખન કરો.

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 10

પ્રશ્ન:૧૨

આપેલ અંગ્રેજી ગદ્યખંડનો ગુજરાતીમાં ભાવાત્મક અનુવાદ કરો.

Sir William Jones announced his 'discovery' of Sanskrit in a powerful tribute to that language: "The Sanscrit language, whatever be its antiquity, is of a wonderful structure; more perfect than the Greek, more copious than the Latin, and more exquisitely refined than either, yet bearing to both of them a stronger affinity, both in the roots of verbs and in the forms of grammar, than could possibly have been produced by accident; so strong indeed, that no philologer could examine them all three, without believing them to have sprung from some common source, which, perhaps, no longer exists: there is a similar reason, though not quite so forcible, for supposing that both the Gothick and the Celtick, though blended with a very different idiom, had the same origin with the Sanscrit; and the old Persian might be added to the same family."

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 10

Page 408 | 'The Battle for Sanskrit' by Rajiv Malhotra

HarperCollins Publishers, India

(ISBN: 978-93-5177-538-6)

પ્રશ્ન:૧૩

સૂચના પ્રમાણે ગુજરાતી વ્યાકરણને લગતા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો.
(૨×૧૦=૨૦ ગુણ)

૧૩.૧ : રૂઢિપ્રયોગોનો અર્થ આપી તેમનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

૧૩.૧.૧ પવન પર ચઢવું

૧૩.૧.૨ સળી આપવી

૧૩.૨ : કહેવતોનો અર્થ સમજાવો.

૧૩.૨.૧ આવે ત્યારે ઘોડાના વેગે; જાય ત્યારે કીડીને વેગે

૧૩.૨.૨ મોર પીછાંથી રળિયામણો

૧૩.૩ : સમાસનો વિગ્રહ કરી તેની ઓળખ આપો.

૧૩.૩.૧ ગર્ભશ્રીમંત

૧૩.૩.૨ સુખાંત

૧૩.૪ : પંક્તિઓના છંદ ઓળખાવો.

૧૩.૪.૧ આવ્યો આવ્યો એ જ આષાઢ પાછો, ગોરંભામાં વીજ સંચાર આછો;
ઊંચી ડોકે ડુંગરે દર્દ મીઠા- ગે'કી રે'તા મોરલા મત્ત દીઠા.

૧૩.૪.૨ જોયો તામિલ દેશ બેસી ઘરમાં કે માર્ગમાં ખેતરે,
જોયાં પ્રાંગણ સ્વસ્તિકે સુહવતાં માંગલ્ય નિત્યે ધરી.

૧૩.૫ : અલંકાર ઓળખાવો.

૧૩.૫.૧ જો ચંદ્રમંડલમાં બે નીલકમલ હોત તો એ સુલોચનાના મનોહર વદનની
સરખામણી થઈ શકત.

૧૩.૫.૨ સારી ક્રિયાઓને પ્રવર્તાવતો, દિશાઓના માલિન્યને-મલિનતાને દૂર કરતો,
અત્યંત તેજસ્વી દેદીપ્યમાન એવો વિભાકર પ્રકાશે છે.

૧૩.૬ : શબ્દસમૂહો માટે એક શબ્દ આપો.

૧૩.૬.૧ કોઈ પણ વિજ્ઞાનની સાંકેતિક ભાષા

૧૩.૬.૨ નિષ્પક્ષ વ્યક્તિ

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

૧૩.૭ : શબ્દોની જોડણી સુધારો.

૧૩.૭.૧ ત્રીવીષ્ટપ

૧૩.૭.૨ શૂશ્રુસા

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

૧૩.૮ : વાક્યોમાં જોડણી અને વાક્યરચનાની ભૂલો સુધારો.

૧૩.૮.૧ નિતીનો વિચાર ઘણી વાર સંક્રયિતતાથી અને ખોટી રીતે કરવામાં આવો છે.

૧૩.૮.૨ તેઓએ પણ ઘણો શ્રમ કરી, ઘણું દુખ વેઠી ઘણો વાર હાર ખાઈ પોતાની સકિતઓ કેળવી હોય છે...

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

૧૩.૯ : શબ્દોની સંધિ જોડો અને છોડો.

૧૩.૯.૧ શબ્દની સંધિ જોડો | ચિદ્ + મય

૧૩.૯.૨ શબ્દની સંધિ છોડો | ઋષીશ્વર

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

૧૩.૧૦ : વાક્યરચના અંગે આપેલ સૂચના મુજબ ઉત્તર આપો.

૧૩.૧૦.૧ નિષેધ વાક્યમાં ફેરવો | કોણ આવે છે?

૧૩.૧૦.૨ પ્રેરક વાક્યમાં ફેરવો | હું કામ કરું છું.

મેળવેલ
ગુણ

કુલ ગુણ : 2

--